

לקראת היום הקדוש

שו"ת עם הגאון רבי עמרם פריד

בעניין חיוב הורים בעניין היזק ילדים

אור לט' אלול תשפ"א לפ"ק

1. האם ילד חייב להשיב גזלות ונזקים שביצע? והאם ראוי שהוריו יעשו זאת עבורו כדי שלא יהיו עליו חיובים ודינים?

ילד שגזל צריך לשלם מדיני שמים כשיגדל.

היום נוהגים שההורים משלמים עבור הילדים, וזה מנהג טוב מאוד.

כשלא יודעים למי הזיק או גזל, הדרך הטובה ביותר לשלם זה באמצעות קרן "נקי כפיים".

2. האם יש חילוק בין בנים לבנות לעניין תשלומי נזקים וגזלות בקטנותם?

אין הבדל בין בנים לבנות.

3. נערה שאין לה כרטיס אשראי משלה, וביקש ממישהו שישלם עבורה בכרטיס האשראי שלו, האם עליה לוודא שהשליחות התבצעה, או שמהרגע שנתנה כסף לאותו אדם וביקשה שישלם בכרטיס אשראי, היא פטורה מבחינתה?

במקרים שהחיוב לשלם הוא מעיקר הדין (כמו למשל כשלוותה ואינה זוכרת ממני לוותה) יש לוודא באופן יסודי שהשליחות התבצעה ואין לסמוך על הספק.

4. האם ראוי להורים לשלם באמצעות קרן "נקי כפיים" על חוב של ילד שנכנס לחנות ספרים וקרא בספרים שבעה"ב מקפיד שלא יקראו בהם?

אם הילד נהג להגיע בקביעות ולקורא הרבה, יש לשלם באמצעות "נקי כפיים". (כשלא יודעים באיזו חנות).

5. האם ראוי להורים לשלם על שימוש ללא רשות של ילדם באופניים של שכנים?

אם האופניים עומדות להשכרה, יש לשלם מחיר של השכרה.

אם אינן עומדות להשכרה, יש לשלם רק בלאי או נזק.

6. **אדם שנהג להשחית במזיד או בשוגג מודעות רחוב, האם עליו לשלם באמצעות קרן נקי כפיים?**

חייב לשלם.

אם המודעה הכילה דברים אסורים לפרסום מבחינה הלכתית, פטור.

7. **האם יש חובה לשלם בקרן "נקי כפיים" על תלישת פרחים מגינות פרטיות או ציבוריות?**

אם תלש דברים חשובים, כדוגמת לולבים או ערבות, חייב לשלם.

בגינות ציבוריות חייב לשלם רק במקרים שהתלישה גרמה נזק.

8. **האם על הורים לשלם על נסיעות לשם שעשוע של ילדיהם במעליות של בנייני מגורים?**

בשימוש מוגזם שאנשים מקפידים, חייב לשלם.

גם מבוגרים המשתמשים במעלית בנין לשם קיצור דרך, חייבים לשלם באופן שהשכנים מקפידים.

9. **הזיק לסחורה בחנות תוך כדי קנייה או חיפוש מוצר, כמו למשל הפלת פירות מהמדפים, האם חייב לשלם?**

חייב לשלם.

וכשאינו זוכר כמה ומתי, עליו לשלם באמצעות "נקי כפיים".

10. **בעל הבית שמעסיק קופאי והקופאי טעה בחשבון. מי חייב לשלם, הקופאי או בעל הבית?**

המעשה של הקופאי נחשב גזל בשוגג, ונחלקו הפוסקים האם חייב או לא. (ראוי לשלם כדי לצאת את כל הדעות)

בעל הבית חייב בוודאי לפרוע באמצעות קרן נקי כפיים.

11. **לקוח מיהר ולא לקח את העודף. האם בעל החנות חייב לשלם באמצעות נקי כפיים?**

חייב לשלם באמצעות קרן נקי כפיים מדין השבת אבידה.

12. עצר עם רכבו לפרוק דברים ברשות הרבים, ובגללו נגרם עיכוב לאדם והפסיד מחמת כן ממון. האם חייב לשלם?

אם עצר לזמן רב אופן שנחשב חריג, יש מקום לצאת ידי שמים מדין גרמא.

13. האם בן חייב לברר אם אחד מהוריו המנוחים נשאר חייב כסף ולפרוע את החוב באמצעות נקי כפיים?

במקרה שהאב לא השאיר כסף אין חיוב.

אם השאיר כסף, יש מצווה לפרוע.

אם מסופק אם האב היה חייב כסף, ראוי לפרוע באמצעות נקי כפיים.

14. שותפים שניהלו עסק וקיימת סיבה שעליהם לפרוע באמצעות נקי כפיים. אמנם, אחד השותפים סר מן הדרך ואינו מעוניין לתקן מעשיו. האם חייב השותף הצדיק לשלם גם את חלקו של השותף השני?

אם הכסף נכנס לקופה משותפת, השותף הצדיק חייב לשלם גם את חלק השותף שסר מן הדרך.